

Közösségi média az iskolában

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	4
1.1. A témaválasztás indoklása - a téma aktualitása	4
1.2. Kutatási módszereim	5
2. Az IKT fejlődése és hatása a közoktatásra	7
2.1. A 20. század vívmányai	7
2.2. A 21. századi rohamos fejlődés	9
2.2.1. Bevándorlók lennénk?	9
2.3. IKT használata az oktatásban	11
2.4. A NAT és a kerettanterv	12
2.5. Az pedagógusok jövője	13
3. A médiumokban világszerte megjelent írások	14
3.1. Általánosságban	14
3.2. Iskolai teljesítmény	15
4. Kérdőíves kutatásom eredményei	17
4.1. Kutatásom	17
4.1.1. Adatgyűjtés	17
4.1.2. Hipotéziseim	18
4.2. Kérdőíveim felépítése	18
4.2.1. Tanári kérdőívek	18
4.2.2. Diákok kérdőíve	19
4.3. Eredmények	20
4.3.1. Tanári kérdőívek eredményei	20
4.3.2. Diák kérdőívek eredményei	22
4.3.3. Hipotéziseim elemzése	24
4.4. Kitöltőim írták	25
4.5. Facebook-kutatás 2011	27
5. Használjuk a felhőt!	29
5.1. Tananyag megosztás	30

5.2.	Legkedveltebb közösségi oldalak és lehetőségeik	31
5.2.1.	Facebook	31
5.2.2.	Youtube	31
5.3.	Osztályfőnökként és szaktanárként	31
5.3.1.	A diákok az ismerőseink?	31
5.3.2.	Lehetőségeink egy osztályban	32
5.4.	Iskola szinten	34
5.4.1.	Iskolai bejelentések	34
5.4.2.	Visszajelzések	34
5.4.3.	Képek és videók megosztása	35
5.4.4.	Iskola promotálása	35
5.4.5.	Álláshirdetések	35
5.4.6.	Házirend bővítése	35
5.5.	Összegzés	36
6.	Jövőbeni terveim	37

1. fejezet

Bevezetés

1.1. A témaválasztás indoklása - a téma aktualitása

Kutatási témám keretében a közösségi oldalak iskolára gyakorolt hatásainak vizsgálatával foglalkozom. Hogy miért választottam ezt a témát? Miért fontos szerintem ezzel foglalkozni? Valószínűleg Ön is találkozott már a következő panasszal a közvetlen közéletben, vagy épp pont Ön mondta ezeket a szavakat: "A fiam/lányom iskola után tanulás helyett csak a Facebook-on lóg...". Ha igen, akkor bizonyára érti miért is foglalkozom ezzel. Ha még nem, akkor ezeket a kérdéseket úgy tudom legegyszerűbben megválaszolni, ha elmesélem, én hogyan találkoztam a témával.

2010 novemberében részt vettem egy országos informatikai konferencián. Az egyik előadást két pszichológia szakos doktoranduszhallgató tartotta arról, hogy az online számítógépes játékok milyen hatással vannak a fiatalokra. A hallgatóság azonban az előadás végi kérdéseknél egy teljesen új irányba terelték a beszélgetést: az érdekelte őket, hogy a pszichológusoknak mi a véleménye arról, amit a diákok az ő iskolájukban tesznek a legelterjedtebb online közösségi oldal, a Facebook használatával. Az egyik tanárnő azt panaszkolta, hogy a diákjai visszaélnék az oldal lehetőségeivel, tanáraikat szidják és sokszor valótlan dolgokat állítva, rossz hírért keltik a oktatójuknak. Ez egyes iskolákban úgy elharapódzott, hogy a tanár rendőrségi feljelentést tett a diákjáról. Az, hogy ezt helyes lépés volt-e, nekem nem tisztem megválaszolni.

Ott ültem, 20-25 felháborodott és kétségbeesett informatikatanár között és nem tudtam hová tenni a helyzetet. Természetesen előtte is olvastam már ilyen témáról cikkeket, de sosem vettem komolyan, sosem gondoltam, hogy ez egyes pedagógusoknak megkeseríti a napjait. A tanárok nem tudják megvédeni magukat, vagy nem tudnak védekezni? Ezek a gondolatok jártak a fejemben és arra a következtetésre jutottam, hogy ezt a problémát jobban körbe kéne járni. Biztos léteznie kell megoldásnak. Meg-

oldásnak, ami segít a tanároknak, ami nem korlátozza a diákokat és a végén mindkét fél elégedetten folytathatja életét, tanulmányait és munkáját anélkül, hogy a feljelentés ötlete egyáltalán szóba kerülne.

Ez az én szubjektív kiindulási pontom. De nem kell ilyen messzire mennie annak, aki bizonyítékot szeretne a témám aktualitásával kapcsolatban kapni. Elég csak a népszerű Google kereső találati eredményeit megnéznünk a következő kifejezésre: "Facebook iskola probléma". A kereső nagyjából 2 130 000 találatot ad eredményül. Ha ez nem győzi meg Önt, megértem, hiszen ez sok más olyan találatot is tartalmazhat, ami kívül esik a témánkon. Nézzünk egy nyilvánvalóbbat. Az Osztályfőnökök Országos Szakmai Egyesületének a honlapján¹ a keresőbe írjuk be a "Facebook" szót! Ennek hatására 2012 októberében 41 darab kapcsolódó cikket kapunk eredményül². Ezek között találunk olyat, amely csak említést tesz a közösségi oldal használatának hatásáról, de találhatunk olyat is, amely teljes egészében ezt a témát járja körül. Az OFI¹ oldalán ugyanerre a kifejezésre keresve csak 3 bejegyzést találunk összesen, ezek közül 2 az elmúlt két évben íródott. Ha azt vesszük figyelembe, hogy az Intézet feladata a magyar közoktatás fejlesztése érdekében végzett kutatási, fejlesztési illetve innovációs szolgáltatási tevékenységek és az elmúlt két évben alig több mint száz cikk íródott akkor máris a cikkek két százalékában található az általunk keresett kifejezés. Összehasonlításképpen az "SNI" kifejezésre 15 bejegyzést találhatunk ugyanitt.

A közel két éves munkám bemutatása során dolgozatomban megpróbálom minél részletesebben körbejárni a témakört és minél nagyobb betekintést nyújtani arra, hogy országunkban és a világon milyen megoldási vagy épp elkerülési intézkedéseket vezettek be. Lehetséges felhasználási ötleteket próbálok adni minden pedagógus számára, hogy az informatika és internet nyújtotta lehetőségeket saját hasznukra tudják fordítani. Célom, hogy az olyan eszközökre, mint a közösségi oldalak és a tartalom megosztók, mindenki lehetőségként gondoljon és ne egy ellenségre, amitől meg kell szabadulnunk az iskolában.

1.2. Kutatási módszereim

Kutatásaimat 2010 novemberében kezdtem annak a bizonyos konferencia tapasztalatának hatására. Ezután folyamatosan figyeltem a legnagyobb online és offline médiumokat. Gyűjtöttem azokat a cikkeket, blog bejegyzéseket, amelyek leginkább meg-

¹ <http://www.osztalyfonok.hu>

² Link: <http://www.osztalyfonok.hu/kereses.php?q=facebook>

¹ Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet - <http://www.ofi.hu>

ragadták a figyelmem. Többször - tanulmányaim és személyes elfoglaltságaim miatt - meg-megtorpantam az adatgyűjtésben, figyelmem elterelődött a témámról, de sosem álltam le. A folyamatosan megjelenő hírek mindig visszaterelték gondolataimat a kutatáshoz.

Kezdetben deduktívan, kutatási eszközként csak ezen forrásokat használtam, próbáltam minél több online forrást gyűjteni, melyek azon központi problémakörrel foglalkoznak, amely engem is igazán érdekel. Ilyeneket - nem meglepően - szép számban találtam magyar és angol nyelven is.

Ezután induktív módszereket kezdtem alkalmazni: kérdőíveket és interjúkat is terveztem. Sajnos interjúkat nem tudtam megfelelő módon gyűjteni így a kérdőívekre koncentráltam. Azt kellett tapasztalnom, hogy a tanárokat nagyon nehéz rávenni arra, hogy kérdőíveimet kitöltsék. Ennek – őszintén szólva – nem tudom az okát. Szerencsére témavezetőm és segítőkész gyakorlatvezetőim segítségével sikerült megfelelő példányszámban kitölteni a kérdőíveimet - közel 250 pedagógussal és 440 diákkal. A kérdőíveimet úgy alakítottam ki, hogy egymásra reflektáljanak. Ugyanazokról a témakörökről kérdeztem a diákokat és az őket tanító pedagógusokat is. Ezáltal még inkább tudtam összefüggéseket keresni a válaszok között.

2. fejezet

Az IKT fejlődése és hatása a közoktatásra

2.1. A 20. század vívmányai

Az informatika, mint tudomány terület az egyik legfiatalabb azok közül, amelyeket a közoktatásban tantárgy formájában tanítanak is és ez az amelyik a leggyorsabban fejlődik. Annak, aki az informatika fejlődésével lépést akar tartani napi szinten kell ezzel foglalkozni, utána olvasnia próbálgatnia az újdonságokat. Egyszerűen nincs megállás. Nem is csoda hát, ha az oktatási rendszerünk nem tudja tartani a tempót és a mai napig folyamatos viták lengik körül.

Az informatika kissé mostoha helyzetben van hazánkban. Ahhoz, hogy jobban átlássuk a helyzetet, kezdjünk egy rövid történelmi áttekintéssel, melyet Kovács Györgyi és Rozgonyi-Borus Ferenc fogalmazott meg [1] még 2001-ben.

Számítástechnika oktatás 1960 óta folyik hazánkban, azonban ekkor még csak a felsőoktatásban találkozhattunk vele. Az informatika az akkori politikai vezetés besorolása alapján "rendszeridegen" foglalatosságnak számított, így elterjedése váratott magára. Az első tárhódítás az 1980-as években jelentkezett Magyarországon. "Az 1980-as években, a mikroszámítógépek térhódításával egy időben, indult el egy országos program, melynek célja az volt, hogy az összes iskolába legalább egy számítógép álljon a diákok és tanárok rendelkezésére. Arányaiban nézve ez azt jelentette, hogy átlagosan 400 diákra jutott egy gép. Ebben az időben még szakkör formájában ismerkedtek a tanulók a gép felépítésével, kezelésével és a programozás alapelveivel" - írták a szerzők.

A magas árak miatt sokáig csak nagyon lassan terjed. Majd ahogy az árak csökkentek az iskolák és a magánszemélyek a 90-es évek elején már megengedhették maguknak

a saját számítógép vásárlást. 1992-re ért meg az igény arra, hogy az 1978 óta érvényben lévő tanterveket megújítsák. Ennek egyik célkitűzése az informatika önálló tantárggyá alakítása volt, ugyanis addig nem szerepelt tantárgyként. Ekkoriban még nem volt internet hozzáférés az iskolákban így hiába jelent meg a WWW, a felhasználók nem tudták kipróbálni se. 1994-ben jelentek meg az első internet szolgáltatók. Magyarországon 1997-ben kiépítésre kerülő SuliNet hálózat európai színvonalú lett.

Az 1995-ben megjelent Nemzeti alaptantervben megfogalmazott informatika tárgy oktatása több akadályba is ütközött. Ezek között az egyik legnagyobb az volt - amely a mai napig kihat az oktatási rendszerünkre -, hogy az átalakításokat nem azzal kezdték, hogy először tanárokat képeznek ki, akik majd tanítják az ifjakat, hanem rögtön általános és középiskolák szintjén kezdtek neki a reformoknak. Ennek az lett a következménye, hogy kényszerből ugyan, de matematika és technika tanárok kezdtek informatikát oktatni mélyebb szakmai és módszertani ismeretek nélkül. A másik nagy akadály az volt, hogy nem volt megfelelő számú és minőségű hardver, amelyen a tanulók dolgozni tudtak volna. Harmadik nagy probléma, a szerzők szerint az volt, hogy nem állt rendelkezésre megfelelő számú és minőségű tankönyv. A tanárok 60-70 százaléka nem használt tankönyveket, mindenki a saját maga által kigondolt tanterv mentén haladt. A helyzet akkor kezdett javulni, amikor 1999-ben elkezdték kidolgozni a kerettanterveket, ezáltal a NAT-ot szétbontották és meghatározták a pontos témaköröket is.

Azonban a mai napig is fennáll az egyik legnagyobb gond, amivel az informatika tanárok küzdenek: az alacsony óra számok. Erre később még visszatérünk.

Ezek után láthatjuk, hogy a mostoha sorsú tárgy mikén ment keresztül. Azok a diákok, akik 2000 előtt kezdték középiskolás tanulmányaikat, csak igen csekély mértékben találkozhattak az informatikával, mint tantárggyal és mint tudománnyal. Nem ebben nőttek fel, nem így szocializálódtak. Ezért van az, hogy a KSH és az Ifjúság2008 felmérés adatai alapján [2] Magyarország lakosai között az életkor előrehaladtával a digitális írástudatlanok száma jelentősen emelkedik. Ez a kimutatások alapján a következőképp alakul:

- 15-19 évesek 7%-a;
- 25-29 évesek 20%-a.

Ezen kívül a digitális írástudatlanok arány a szakmunkások esetében 39%, míg az alacsony végzettséggel rendelkezők 69%-a nem használja a számítógépet.

Az informatika oktatás hiánya rányomta pecsétjét hazánkra és ennek hatását még évtizedekig érezni fogjuk. Ez az oka annak, hogy a jelenlegi szülők nem tudják mit

csinálnak gyermekeik a számítógépen vagy amiért a pedagógusok sem képesek ezeket az eszközöket a megfelelő mértékben kihasználni. A 21. század első évtizedében az információs technológia fejlődésének üteme még tovább nehezítette a dolgokat.

2.2. A 21. századi rohamos fejlődés

A 21. század hajnalán az informatikai eszközök robbanásszerűen elkezdtek terjedni a világban. Az számítógépek egyre olcsóbbá váltak, az otthoni internet hozzáférések száma rohamosan nőni kezdett.

2.2.1. Bevándorlók lennénk?

Tagadhatatlanul beléptünk egy olyan korba a bitek és a kütyük vették át az irányítást életünk felett. A legtöbben észre se vették milyen változásokon mentünk keresztül egy évtized alatt, hiszen ahogy a világ változott úgy vele változtunk mi is. Legalábbis a legtöbben megpróbálják tartani a tempót. Tapasztalataim alapján bátran mondhatom, hogy az a korosztály, aki a kétezres éveke elején már betöltötte a 30. életévét, csak nehezen vagy egyáltalán tudja a tempót tartani. Gondoljunk csak a számítógépek és a mobiltelefonok fejlődésére. Marc Prensky "digitális bennszülötteknek nevezte el ezt a 25-30 éve feletti korosztályt. Ahogy ő mondta, ez a korosztály csupán alkalmazkodik a változásokhoz és megpróbál vele együtt élni, de mint minden bevándorlónak - bármennyire is próbálkoznak - egy bizonyos szintű akcentus mindig megmarad.

Mi a helyzet a mai fiatalokkal? Akik ebben az új világban nőttek fel, már nem tartják a tempót gyorsnak, nem küzdenek a technológiával, hanem együtt élnek vele. Mintha számukra ez teljesen magával értetődő lenne. Ők az úgynevezett "digitális bennszülöttek". Ők az akiket N- vagy D-generációként is gyakran emlegetnek (N, mint Net és D mint digitális). És a többiek, az idősebbek - tehetjük fel a kérdést. Őket digitális bevándorlóknak tartják.

A "digitális bennszülött" és "digitális bevándorló" fogalmakat Marc Prensky alkotta meg és használta először a 2001-ben megjelent Digitális bennszülöttek, digitális bevándorlók (eredetileg Digital Natives, Digital Immigrants) című cikkében [3]. 2001-ben, amikor mindennek a folyamatnak még a hajnalán jártunk, Ő már felismerte a változást.

Cikkének első felében bevezeti ezen fogalmakat és kifejti, hogy az új IKT-s lehetőségek, miként változtatják meg a diákok oktatási rendszerekhez való viszonyait és elvárásait. Felhívja az olvasó figyelmét arra, hogy a tanároknak és az oktatásnak kell

alkalmazkodnia a megváltozott elvárásokhoz.

Mindezt ő így fogalmazta meg: "Mostanra világossá vált, hogy az őket körülvevő környezet és a környezettel való interakció gyakorisága miatt, a mai diákok alapvetően másképp gondolkoznak, és másképp dolgozzák fel a környezetükből érkező információkat, mint elődeik. Ezek a különbségek sokkal szélesebb körűek és mélyebbre hatóak, mint ahogyan azt a legtöbb tanár feltételezi vagy tapasztalja."

Világosan kifejti azon gondolkodásbeli különbségeket, amelyek ezt a generációs szakadékot okozzák. A digitális bevándorló nem úgy gondolkodik, mint egy bennszülött. Ennek az elsődleges oka Dr Bruce D. Berry a Baylor College of Medicine professzora szerint az eltérő agyi felépítés. Ahogy ő fogalmazott: "Az eltérő tapasztalatok eltérő agyi felépítést eredményeznek".

Ez okozza mindazon helyzeteket, amelyeket a szülők és a tanárok nem értenek és nem képesek elfogadni. "A digitális bevándorlók meg vannak győződve arról, hogy diákjaik nem tanulhatnak eredményesen, ha közben TV-t néznek, vagy zenét hallgatnak, mert ők (a bevándorlók) erre képtelenek lennének. Persze, hogy azok, hiszen nem gyakorolták ezt a képességet folyamatosan, fejlődésük legfogékonyabb éveiben. A digitális bevándorlók szerint a tanulás nem lehet szórakozás (vagy nem kellene annak lennie). Miért is ne gondolnák így, hiszen fejlődésük korai szakaszában nem a Sesame utcával tanultak." állítja Prensky.

Ezt a tendenciát megfigyelhetjük a mindennapjainkban is, akár fiatalok vagyunk vagy idősek. Találkozunk nap, mint nap ilyen helyzetekkel, amikor a szülő leszidja a gyermekét vagy tanár a diákját.

A "született digitális tanuló" anyanyelve az internet, míg az "emigráns digitális tanárok" csak megtanulták azt. Ebből adódik egy sor preferenciakülönbség a két tábor között, írja [4] Ian Jukes és Anita Dosaj. Ezek alapján felállították 2.1-es ábrán látható táblázatot.

Ahogy azt olvashattuk is - és gondolom sokunk saját tapasztalatokkal is alá tudja támasztani - ez a generációs szakadék létezik és nem fog eltűnni talán sosem. Azonban nem adhatjuk fel a harcot. Folyamatos továbbképzésekkel vagy tanfolyamokkal vagy éppen önszorgalomból önképzéssel, felveheti a "harcot" az ifjú bennszülöttekkel. Áthidalhatjuk a szakadékot és bekapcsolódhatunk az internet és a modern infokommunikációs eszközök világába.

Született digitális tanuló	Emigráns digitális tanár
az információhoz többféle média által jut el (gyors hozzáférés)	nyomdafesték-sovinizmus (lassú hozzáférés)
párhuzamos információfeldolgozás, párhuzamos terhelhetőség	egyszintű információfeldolgozás, egyszintű terhelhetőség
kép, hang és videó preferenciája a szöveggel szemben	szöveg preferenciája a kép, hang és videóval szemben
non-lineáris feldolgozási mód	lineáris információfeldolgozás
szimultán interakció preferenciája	egyéni munkavégzés preferenciája
belső tanulási motiváció	külső kényszerhez kötött tanulási motiváció
azonnali jutalomorientáltság	késleltetett jutalomorientáltság
a releváns, azonnal használható információk tanulásának preferenciája	irányított, curriculáris tanulási mód standard tesztekkel a végén

2.1. ábra

2.3. IKT használata az oktatásban

A közoktatásban, az utóbbi időben egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek abba, hogy a pedagógusok a tanórákon IKT eszközöket használjanak. Régebben csak elejtve 1-2 tanórán jelent meg az írásvetítő vagy a diavetítő, manapság viszont az okos táblák, projektorok és számítógép nyújtotta szolgáltatások behálózzák az iskolák mindennapjait. Ezek hasznosságáról megoszlanak a vélemények. A tanárok nagy része nem tudja készség szinten használni ezen eszközöket, ezáltal alkalmazásuk lassú és nehézkes számukra, ezért érezhetik azt, hogy nélkülük az órátartás egyszerűbb. Aki azonban rákapott az ízére, az többet nem is akarja mellőzni az IKT eszközöket az óráiról.

Annak érdekében, hogy a pedagógusok minél hatékonyabban alkalmazzák az infókommunikációs eszközöket óráikon, Nádori Gergely és Prievara Tibor összeállított egy módszertani anyagot: IKT módszertan - Kézikönyv az infókommunikációs eszközök tanórai használatához címmel. Az összeállítás [5] kiegészült közel 60 gyakorló tanár IKT óravázlatával. Ez a kiadvány ingyenesen letölthető a TanárBlog Könyvtár részeként.

Az első fejezetben a szerzők azzal nyitnak, hogy minden tanárnak készítenie kellene osztálya számára egy úgynevezett "virtuális osztálytermet" az egyik közösségi oldalon. Ehhez még segítséget is nyújtanak egy összehasonlító táblázattal. Ehhez a dokumentumhoz még visszatérek a későbbi fejezetekben.

Ahogy azt már említettem, az IKT fontosságát már a Nemzeti Alaptantervben is rögzítették 2007-ben a kulcskompetenciák között. Ez azóta sem változott, azonban a legújabb kerettanterv nagy vitát kavart az informatikával foglalkozó szakemberek szerint, mert úgy vélik, az döntéshozók összekeverik az informatikaoktatást az IKT használattal.

2.4. A NAT és a kerettanterv

Jelenleg a magyarországi iskolák elfogadott pedagógiai programok szerint működnek, amelyeknek egyik legfontosabb eleme a helyi tanterv. A helyi tantervek a NAT -ra épültek, az Oktatási Minisztérium által készített kerettantervek pedig köztes szabályozóként lépnek be a NAT és a helyi tantervek közé.

Legújabb NAT-ot 2012 májusában fogadta el a kormány, majd 2012 októberében minisztériumi rendelettel meghatározták a kerettanterveket. Az iskoláknak 2012 decemberéig ezekhez kell igazítania a pedagógiai programjaikat és a helyi tantervüket. Szakmai oldalról sok támadás éri az új kerettantervet, legfőképpen az informatika tudományterület felől. Dr Zsakó László, az ELTE Informatikai Karának tanszékvezető egyetemi docense 2012. október 24-én írt cikkében ennek az új kerettantervnek a radikális újradolgozását kéri, ugyanis szerinte a NAT-ban megfogalmazott tudásanyag átadására nem nyújt elegendő időt. Szerinte ugyanis összekeverik a tantárgyat azzal, ahogy azt más tantárgyak keretében lehet használni. "Alapvető módszertani tévedés azonban egy tantárgy tanítását összekeverni egy tantárgyban tanult ismeretek alkalmazásával. (Érdekes, hogy más műveltségi területeken ez szóba sem jön – senki nem veti fel, hogy pl. kevesebb matematikát kellene tanulni azért, mert a diákok más tantárgyakban is számolnak.) A Nemzeti Alaptanterv ezt a kérdést helyesen kezeli: külön definiálja az informatika műveltségi területet (amit szakembernek kell tanítani informatika tantárgyban) és külön helyen is foglalkozik az IKT eszközök oktatásbeli használatának szükségességével."

Hogy ez miként kapcsolódik ide? Mint ahogy a gyerekek, mi sem csak az informatika órákon találkozunk informatikával. Körbevesz minket, ezért nem szabad elfelejtenünk, hogy a két dolog nem egy és ugyanaz. Van, amit tanítanunk kell és van, amit használunk.

2.5. Az pedagógusok jövője

Az informatika szerepe más hatása tagadhatatlanul megváltoztatta és a mai napig folyamatosan alakítja életünket és vele együtt az oktatási folyamatokat. Ez egy olyan ár amellyel szemben úszni lehet, bár nem érdemes. Ami az egyiknek egy mindennapi eszköz az a másik számára lehetőség, egy kapcsolódási pont lehet, amivel elérheti és megnyerhető magának ezt a hallgatóságot.

Több kutató is azt vallja, hogy az oktatásnak alkalmazkodnia kell azokhoz az eszközökhöz és technológiákhoz, amelyet a fiatalok szívesen használnak. Ingrid Paus-Hasebrink és munkatársai az *International Journal of Media and Cultural Politics* című folyóiratban publikálták tanulmányukat, amelyben a közösségi médiában föllelhető oktatási lehetőségeket elemzik. Szerintük a tanár szerepet meg kell változtatni. A tanároknak úgynevezett "tudásmenedzserre" kell válniuk, "mert a "kiapadhatatlan információforrás"-szerep már hitelét veszítette. A diákok képesek a világháló segítségével az információk összegyűjtésére, ám a "trénernek" edzenie kell őket, hogy megtanulják a források kezelését, a problémák megoldásának különféle módjait." [6] Kutatásom is ezen irányokba törekedik és örömmel tapasztaltam azt, hogy még mielőtt olvastam volna ezen elismert kutatók műveit, sok esetben bennem is hasonló gondolatok fogalmazódtak meg. Hiszem, hogy a tanárok, ha képesek lennének alkalmazkodni az új szerepükhöz és elfogadnák ezt az új szerepet, akkor olyan sikereket érhetnének el melyet előtte nem is vártak.

A következő fejezetben olyan hazai és nemzetközi cikkeket és történeteket próbállok felsorakoztatni, amelyek mindannyiunk számára tanulságosak vagy épp meglepőek lehetnek.

3. fejezet

A médiumokban világszerte megjelent írások

A közösségi oldalak, ahogy szép lassan teret nyertek maguknak és beférkőztek a mindennapjaink közé egyre több hír jelent meg róluk a médiumokban is. Ezek között sok a hasonló eseteket feldolgozó.

3.1. Általánosságban

Az Amerikai Egyesült Államokban - ahonnan a Facebook elindult világhódító útjára - minden olyan incidenssel, ami nálunk csak 1-2 éve jelent meg először, más sokkal régebb óta küzdenek. Rengeteg cikk és bejegyzés található a meglepőbbnél meglepőbb esetekről, furcsa törvényekről.

Vegyük például 2012 márciusában az origo.hu hírportálon megjelenő újságcikket, melyben az író arról számol be, hogy egy brooklyni zsidó iskola új szabályzatot hozott létre, melyben tiltja az oda járó diákok Facebook használatát. Azonban ezzel több tanuló sem ért egyet, ami szabálysértést és büntetést eredményezett: "arra a harminchárom a diáklányra, akiknek a tiltás ellenére mégis volt saját profiljuk a közösségi szájon, százdolláros, vagyis 22 ezer forintnak megfelelő pénzbüntetést róttak ki, amelyet a következő tanévben fognak visszaadni nekik, emellett fiókjaik törlésére is kötelezték őket."

[7]

2011-ben hat középiskolást tartóztattak le az Egyesült Államokbeli Carsonban januárban, miután a Facebook-on megszervezték a "Támadj meg egy tanárt" elnevezésű eseményt. A 12-13 éves diáklányok viccnek szánták a furcsa akciót, ám a két gimnáziumot – és azok pedagógusait – érintő esemény meghívóját több száz fiatalnak küldték

el, akik közül tizennyolcan jelezték is részvételüket. Miután többen is fenyegetéseket jelentettek meg a közösségi oldalon, az iskola vezetősége és a rendőrség is közbelépett. Az igazgató szerint az elmúlt években egyre több iskolai lövöldözés történt, így minden fenyegetést komolyan vesznek. Számolt be az eduline.hu.

Minden ötödik nagy-britanniai iskolaigazgatót fenyegettek már meg valamelyik közösségi oldalon, ezért az intézményvezetőket tömörítő érdekvédelmi szervezet május elején külön rendezvényt szervezett a Facebook és Twitter támadásokról. Bár olykor-olykor a szülők is lejárató kampányba kezdenek, a tanárok cyber zaklatása - amely a sértő kommentektől egészen a hamis Facebook profilok létrehozásáig terjed - a tapasztalatok szerint inkább a diákokra jellemző.

Hazánk sem marad ki a sorból, vegyük csak azt, amikor 2011 februárjában csoportos öngyilkosságra buzdított pécsi gimnazistákat egy Facebook-on megjelent felhívás.

Ha ennyi negatív újságcikk és hír kering a világban, feltehetjük a kérdést, hogy van pozitív oldala is? Igen és ezek is megtalálható szép számmal az interneten, csak valahogy az emberek és a sajtó természetüknél fogva, szeretik a negatív részeket hangsúlyozni és azok könnyebben is megragadnak az emlékezetükben. Ilyen tapasztalatokat leginkább kutatási eredményekben találhatunk az interneten. Nincs ez másképp az én kutatásomban sem. A kérdőíveimet kitöltő pedagógus kollégák szép számmal segítettek és a pozitív és negatív tapasztalataikat leírták röviden a kérdőívem végén. Ezt lentebb olvashatják a dolgozatomban.

3.2. Iskolai teljesítmény

Kutatók évek óta foglalkoznak a diákok és tanáraik közösségi oldalakon töltött életének tanulmányozásával. Ezekre keresve szintén azt tapasztalhatjuk, hogy nincs egy egységes kialakult vélemény a témával kapcsolatban.

2009-ben két kutatás eredménye is az lett, hogy nincs összefüggés a Facebook használat és az iskolai teljesítmény között. [8] [9] A New Hampshire Egyetem 2009-ben készített egy felmérést, amely azzal az eredménnyel zárult, hogy a közösségi oldalak legaktívabb használói ugyanúgy teljesítenek az egyetemen, mint az oldalak iránt kisebb érdeklődést mutató társaik. A felmérésben résztvevő hallgatók, a használat okaként főleg a kapcsolattartást és a szórakozást nevezték meg, jóval kisebb mértékben a tanulást

és a szakmai érdeklődést.

A soulbook.blog.hu álláspontja szerint "érdemes kritikus szemmel olvasni a rossz tanulmányi teljesítményért a közösségi oldalakat kárhoztató sajtóbeszámolókat, de még a kutatási eredményeket is, mert összességében még a tudomány számára sem világos a kép" [10] Mindezeket tapasztalva arra jutotta, hogy ezt a kérdést magam is szeretném körbejárni és saját felmérésbe kezdtem. Kutatás módszertani ismereteimet felhasználva elkészítettem a kérdőíveimet, melyek azokra a témakörökre kérdez rá, melyekre leginkább kíváncsi voltam a deduktív kutatásaim alapján.

4. fejezet

Kérdőíves kutatásom eredményei

Második szakom, a pedagógiai értékelés és mérés keretein belül megismerkedtem a kutatómódszertan alapjaival, így ezen kutatásomhoz is megpróbáltam a lehető leginkább hasznosítani az itt megszerzett tudásom. Két fajta kérdőívet készítettem: egy diákoknak és egy tanároknak szánt változatot. Ezzel azt próbáltam elérni, hogy a lehető legteljesebb képet kaphassam a jelenlegi helyzetről. Más más kérdéseket tettem fel a két csoportnak úgy, hogy az valójában ugyanannak a problémának a két irányból történő megközelítése lehessen. Ezáltal megfigyelhetem, hogy ugyanazt a dolgot a két fél miként látja.

4.1. Kutatásom

4.1.1. Adatgyűjtés

Terveim szerint a lehető legszélesebb körben szerettem volna a kérdőíveimet kitöltetni. Szerettem volna a kis falvaktól a nagy városokig szélesebb kört lefedni, azonban ez meghiúsult. Ez legnagyobb részben az főiskolai tanulmányaim melletti elfoglaltságomnak, részben pedig a pedagógusok oldaláról tapasztalható passzivitásnak köszönhetően. Szerencsére oktatóim, gyakorlatvezetőim és témavezetőmnek köszönhetően sikerült értékelhető mennyiséget összegyűjtenem. Ezek mellett 2011-ben sikerült egy országos tanári konferencián is kitölttettem közel harminc pedagógussal, így minimálisa, de sikerült kicsit szélesebb szemszögben is rálátnom az országos helyzetre. A kérdőíveket elkészítettem online és papír alapon is a tanárok esetében, míg a diákok számára csak az online verzió volt elérhető. A legtöbb kérdőívem online is érkezett be a tanároktól is. Az online verziót Google Docs-ban készítettem. Ez egy böngésző alapú irodai szoftver-csomag része melyet bárki ingyenesen használhat, aki regisztrál a Google rendszerében. Egyszerű űrlap szerkesztője a legtöbb igényt kiszolgálja és az általa adott link segítségével.

Tanári kérdőívem: <http://goo.gl/B1apj>

Diák kérdőívem: <http://goo.gl/UJ52z>

Elmondhatom, hogy bár nem terveim szerint alakult az adatgyűjtés, de a szükséges mennyiséget sikerült megszerezni. Ezáltal a kiértékeléskor az eredményeket reprezentatívnak tekinthetjük.

4.1.2. Hipotéziseim

Kutatásom elején már megfogalmazódtak bennem olyan kérdések, melyeket később a hipotéziseimet építeni tudtam. Ilyen kérdés volt számomra az, hogy milyen összefüggéseket találhatok a tanárok szakjai és internet használati szokásai és vele kapcsolatosan előforduló problémák között.

Legfontosabbnak tartott hipotéziseim a következők:

1. A tanárok szakjai és a közösségi oldalak megítélése között nincs kapcsolat. (H01)
 - a) A fiatalabb (35 év alatti) tanárok gyakrabban használják a közösségi oldalakat. (H1)
 - b) Az idősebb (35 év feletti) tanárok sokkal tartózkodóbbak a közösségi oldalakkal szemben. (H2)
2. A tanárok a közösségi oldalakon keresztül nem tartanak kapcsolatot diákjaikkal (H02)
 - a) A diákok több mint 75%-a tartja a kapcsolatot iskolatársaival a közösségi oldalakon keresztül (H1)
 - b) A tanároknak csak 25%-a tartja a kapcsolatot a diákjaikkal a közösségi oldalakon keresztül (H2)

4.2. Kérdőíveim felépítése

4.2.1. Tanári kérdőívek

Első körben a tanárok számára készítettem el a kérdéseket. Négy olyan kategóriát állítottam össze, amelyek a tapasztalataim alapján a legégetőbbnek és a kiértékelés eredménye szempontjából legszükségesebbnek tekinthetők: alapadatok, informatikai tapasztalatok, közösségi oldalak megítélése és az ezekkel kapcsolatos tapasztalatok.

Az alapadatok között olyan kérdések szerepelnek, mint a kitöltők neme, életkora, iskolájuk típusa vagy éppen az iskolába járó diákok száma. A tanárok végzettségének változatossága miatt nyílt kérdésként tettem fel a tanított szakokra és szakpárokra vonatkozó kérdést és utólag kategorizáltam őket.

A tanárok informatikával kapcsolatos szokásaiból következtethetünk a témánkkal kapcsolatos hozzáállásukra is, ezért fontosnak tartottam a napi számítógép és internet használatra vonatkozó kérdéseket is.

A kitöltők válaszai közösségi oldalak megítélésével kapcsolatban, igen fontos a kutatásom szempontjából. Több hipotézisem is erre vonatkozik, másrészt a jelenlegi helyzetek felméréséhez elengedhetetlennek tartottam.

Tapasztalataikra vonatkozó kéréseket tettem fel zárásként, melyek nem csak a kitöltők személyes tapasztalataira vonatkoztak, hanem az iskolájukban és ismerősi körükben felbukkanó esetekre is rákérdez.

4.2.2. Diákok kérdőíve

A diákoknak szánt kérdőív kérdéseit szintén négy kategóriába soroltam: általános adatok, internet használat, közösségi oldalak és a közösségi oldalak felhasználása. Mivel ezt később készítettem, mint a tanároké, így volt időm a tapasztalatokból meríteni és úgy kialakítani, hogy ez a tanári kérdésekre reflektálhasson.

Az általános adatok szekcióban a gyerekek nemére, életkorára, lakóhelyének típusára és az iskola formájára voltam kíváncsi. Ezáltal megvizsgálhatjuk, hogy az egyes későbbi kérdésekre adott válaszok és ezen kérdések között található-e összefüggés. Például, hogy milyen eltérések tapasztalhatóak az általános iskolás és a gimnazista tanulók válaszai között. Emellett az is foglalkoztatott, hogy a különböző település típusokról érkező tanulók között milyen eltéréseket találhatok.

Az internethasználat alatt, arra szerettem volna kitérni, hogy általánosságba véve, a gyerekek hány órát töltenek naponta az internet ezáltal a számítógép előtt van e ott-hon vagy a mobiltelefonján internet hozzáférése. A mobiltelefon kérdést igen fontosnak vélem, hiszen napjainkban az okos telefonok ilyen mértékű elterjedése révén az emberek nagy része már bárhol is internetezhet a készüléke segítségével. Így vannak ezzel a tanulók is az iskolában, a pedagógusoknak ezekkel nap, mint nap meg kell birkóznuk.

Az ezt követő témakör magának a kutatásomnak az alapjának tekinthető, mely arra a kérdésre fekteti a hangsúlyt, hogy mely közösségi oldalakat használnak leggyakrabban a mai fiatalok. Ezen belül pontosan arra tértem ki, hogy napi szinten használják-e a közösségi oldalakat, ha igen hány órát és hogy az általam felsorolt legelterjedtebbek közül (Facebook, iWiW, MyVip, Youtube, Twitter, Google+) mik azok, amikre ők fókuszálnak. Kíváncsi voltam arra is, hogy van-e olyan diák aki egyiknek sem tagja. Az utolsó témakör volt számomra a legfontosabb és egyben legizgalmasabb is. Olyan kérdéseket tettem fel, melyek a közösségi oldalaknak az általános felhasználása mellett arra is kitérnek, hogy az iskolákra vonatkoztatottan milyen képet kaphatunk. Kérdéseim között kitértem a leggyakrabban hallott problémaforrásokra és arra, hogy ezeket ők hogyan élik meg.

4.3. Eredmények

Mint ahogy azt már előzetesen említettem, a kitöltések darabszáma és lefedett területek, települések és iskolatípusok száma nem pont úgy alakult, ahogy azt előzetesen terveztem, de a meglévőekből már következtethetünk bizonyos tendenciákra, melyek bizonyos mértékben tükrözik az előzetes kutatásom által megismert helyzetet.

Egy év leforgása alatt összesen 233 db tanár és 445 diák töltötte ki a kérdőívemet. Ezeket kitöltő diákok legnagyobb része az Eszterházy Károly Főiskola (továbbiakban EKF) gyakorló iskoláiból került ki, míg a tanárok elég széles körét sikerült megkérdezni, köszönhetően annak, hogy az EKF levelezős tanári mesterszakjaira járó gyakorló tanárok nagy részét sikerült megkeresnem a Neptun rendszeren keresztül küldött e-mailjeimnek köszönhetően.

4.3.1. Tanári kérdőívek eredményei

A 233 kitöltő átlag életkora 50 év és átlagosan 26 éve tanítanak. Ezáltal mondhatjuk, hogy tapasztalt, „harcedzett” pedagógusok, akik megfelelő alapot képeznek arra, hogy az eredményeimet általános jelleggel fogalmazhassam meg.

Nézzünk meg pár kérdésre adott válaszok arányait, melyeket a legkiemelkedőbbnek tartok, és amelyek leginkább hozzásegíthetnek minket a konklúziónk megalkotásához! A százalékos értékek a könnyebb olvashatóság érdekében kerekítve jelennek meg, így lehetséges, hogy értékük meghaladja a 100%-ot.

Naponta hány órát tölt számítógép előtt?

Válasz	Db	Arány
0 - 1	29	12%
1 - 3	111	47%
3 - 5	60	26%
5 - 10	25	11%
10-nél többet	7	3%

4.1. ábra

Mely közösségi oldalnak aktív tagja az alábbiak közül?

Válasz	Db	Arány
Facebook	147	63%
iWiW	113	49%
MyVIP	17	7%
Google+	32	14%
Twitter	3	1%
Más oldal	15	6%

4.2. ábra

Ezek alapján a tanárok nagyobbik része aktív Facebook használó. Ha viszont ők használják a közösségi oldalt, akkor a hatásaikat is érzik és ezzel kapcsolatban véleményüknek hangot is adnak.

Ön kitiltaná-e az iskolákból a közösségi oldalak használatát?

Válasz	Db	Arány
Igen	57	24%
Nem	94	40%
Semleges	81	35%

4.3. ábra

Számomra igazán érdekes, hogy a három válasz lehetőség között olyan nagy mértékű eltérés nem tapasztalható. Én személy szerint sokkal nagyobb mértékű tiltási szándékot vártam, mint a 40%, amit eredményül kaptam.

Ön szerint lehet-e a közösségi oldalakat tanulási célra használni?

Ha a tanárok 65%-a állítja azt, hogy tudjuk a közösségi oldalakat tanulási célra használni, akkor miért nem használják? Vagy éppen használják csak nem olyan mértékben, mint ahogy azt lehetne? Az utolsó, nyílt végű kérdés megválaszolásakor többen írták, hogy diákjaikkal tartják a kapcsolatot az órán kívül. Ezt alátámasztja a követ-

Válasz	Db	Arány
Igen	152	65%
Nem	43	18%
Nem tudom	37	16%

4.4. ábra

kező kérdésre adott válaszok arány is.

Használta már a közösségi oldalakat diákjaival való kapcsolattartásra?

Válasz	Db	Arány
Igen	140	60%
Nem	92	39%

4.5. ábra

Ezek szerint a tanárok tartják a kapcsolatot diákjaikkal, csak valószínűsíthető, hogy ezek a kapcsolati típusok merőben eltérőek lehetnek. Van, aki csak 1-2 komment erejéig érintkezik diákjaival, de található olyan is, aki rendszeresen használja iskolai ügyek intézésére és a munkája megkönnyítésére is.

Milyen méretű volt a legnagyobb probléma, amit Ön tapasztalt az iskolájában?

Válasz	Db	Arány
Nem volt ilyen probléma.	51	22%
Az érintett pedagógus maga megoldotta a diákkal.	73	31%
Osztályfőnök vagy más pedagógus bevonásával megoldódott.	55	24%
Szülő bevonásával megoldódott.	33	14%
Rendőrségi ügy lett belőle.	13	6%
Egyéb	9	4%

4.6. ábra

Láthatjuk, hogy a válaszadó tanárok kétharmada tapasztalt már valamilyen közösségi oldalakhoz köthető problémát iskolájában vagy épp pont vele esett meg. A válaszadók 44%-a mondta azt, hogy neki már volt ezzel kapcsolatban kisebb nagyobb problémája.

4.3.2. Diák kérdőívek eredményei

A diák kitöltőim összesen 445 kitöltött kérdőívet küldtek be, közöttük 178 fiú (40%) és 267 lány (60%). Mindezt teljesen elektronikus, online felületen. A kitöltők 284 (64%) fő volt általános iskolás és 161 fő (36%) szakközépiskolás vagy gimnazista tanuló. Nézzünk

meg itt is az érdekesebb kérdéseket!

Hány órát szoktál naponta az iskolai órákon kívül számítógépezéssel és internetezéssel tölteni?

Válasz	Db	Arány
0-1 óra	110	25%
1-3 óra	240	54%
3-6 óra	60	13%
6 óránál többet	26	6%
Nem szoktam számítógépet használni az iskolai órákon kívül	9	2%

4.7. ábra

Arra a kérdésre, hogy „Szoktál-e mobiltelefonod segítségével internetezni?”, a diákok 58%-a igennel válaszolt. Ez azt jelenti, hogy ezen diákok számára rendelkezésre áll nem csak egy internet képes okos telefon, hanem a szüleik olyan mobil tarifa csomagra fizetett elő számukra, mellyel ezt a tulajdonságot ki is tudják használni.

Másik érdekes eredmény, hogy a válaszadók 80%-a állította azt, hogy a közösségi oldalakat napi szinten, rendszeresen látogatja. Ehhez kiegészítés képpen nézzük, meg, hogy naponta hány órát töltenek a közösségi oldalakon:

Válasz	Db	Arány
0-1 óra	152	34%
1-3 óra	182	41%
3-6 óra	40	9%
6 óránál többet	11	2%
Nem használok naponta	60	13%

4.8. ábra

Érdekes megfigyelnünk, hogy 11 diák válaszolta, hogy az iskolán kívül naponta 6 óránál többet tölt a közösségi oldalak előtt. Ez azt jelenti, hogy ha például az iskola után (2 órakor) leül a számítógép elé, akkor este 8-ig folyamatosan be lehet jelentkezve a közösségi oldalakra. Másik érdekesség, hogy a diákok 24%-a válaszaik alapján az iskolában, az informatika óra keretén kívül - amikor nincs a közelükben számítógép - is Facebook-oznak.

Arra a kérdésre, hogy mely közösségi oldalakat használják, a következő válaszokat kaptam:

Láthatjuk, hogy mind a Facebook, mind pedig a Youtube nagy népszerűségnek örvend. Ez alátámasztja a feltételezésem és más kutatások eredményeit is, miszerint

Válasz	Db	Arány
0-1 óra	152	34%
1-3 óra	182	41%
3-6 óra	40	9%
6 óránál többet	11	2%
Nem használom naponta	60	13%

4.9. ábra

a Facebook a legkedveltebb közösségi oldal. Ez alapján láthatjuk, hogy használata, hatásai elkerülhetetlenek.

4.3.3. Hipotéziseim elemzése

Most, hogy láttuk általánosságban mi a helyzet az iskolákban, térjünk át a hipotéziseim elemzésére! A tanárok szakja és a közösségi oldalak megítélése között nem találtam szignifikáns összefüggést, így a null hipotézist elvethetjük. A következő két hipotézisemen változtatnom kellett, mert az átlag kitöltői életkor 50 év volt, emiatt a 35 év alattiak igen kevesen voltak. Miután megemeltem ezt a határt, utána már szignifikáns különbség megfigyelhető a válaszok között, így viszont az eredeti hipotéziseimet el kellett vetnem. Az állításaimat a meglévő adataim alapján nem tudom megerősíteni se cáfolni.

A másik kérdéskör már könnyebben megválaszolható. A null hipotézist elvethetjük, mivel a mindkét fél válaszaiból tisztán kivehető, hogy a tanárok tartják a kapcsolatot diákjaikkal a Facebook segítségével.

A kitöltő tanulók 84%-a mondja azt, hogy van közös osztályuk számára létrehozott csoport, melyet rendszeresen használnak, emellett 37%-uk jelölte meg, hogy ott rendszeresen beszélnek meg az iskolai feladatokat. Így a H1 hipotézist elfogadhatjuk.

A tanárok 60%-a írta azt, hogy tartja a kapcsolatot a az említett közösségi oldalon diákjaival, azonban a diákoknak csak 11%-a írta azt, hogy tanáraik rendszeresen írnak nekik Facebook-on az iskolai feladatokkal kapcsolatban. Ez, hogy ez a fajta „kapcsolattartás” a két fél számára mit is jelent, megérne egy külön vizsgálatot.

Mint azt láthatjuk, a kérdőív eredményei sok pontban nem egyértelműek és több helyen is módosítást igényelne. Emellett további kérdőíves vizsgálatokra lenne szükség, nagyobb kitöltő bázissal mindkét oldalról. Ettől függetlenül, ezen induktív vizsgálat eredménye több olyan feltételezésem is megerősített, melyeket más kutatók is megállapítottak már.

4.4. Kitöltőim írták

A tanári kérdőívem végén megtalálható opcionálisan kitölthető mezőbe a tanárok leírták véleményeiket és megjegyzéseiket a témával kapcsolatban. Ezek közül kiválogattam néhányat, melyeket különösebben nem szeretnék kielemezni, azonban mindenképp fontosnak tartom, hogy olvassunk róluk. A kérdőívek névtelenül töltődtek ki, így neveket nem tudok az idézetek mellé párosítani.

„Sokat beszélgetek rajta diákokkal, és úgy érzem jó hatással van rájuk, megosztják problémáikat. A leginkább az a baj, hogy a tanárok és diákok között nincs bizalmi viszony. Nekem előben is mindent elmondanak, de talán neten, jobban megnyílnak. Van káros hatása is de ha jól és okosan használnák szerintem segíthetne is a tanárnak a diákok mélyebb megismerésében.”

„Táboroztatás előtti kapcsolattartást nagyban megkönnyebbítette, illetve az elkészült képek, élmények megosztása is ezúton történt.”

„Évekkel ezelőtt egy 13 éves diáklányunk félmeztelen fényképeit a fél osztály nézegette az egyik közösségi oldalon; majd gyermekpornográfia címmel rendőrségi ügy lett belőle így minden érdeklődő komoly megrovásban részesült.”

„A volt diákjaim pozitív visszajelzései.”

„Iskolai hagyományunk a diákigazgató-választás, amikor évente 3 napon át a 11-edikes osztályok, mint pártok kampányolnak - kreatívan, humorosan, komolyan, versengve, és még sorolhatnám. A DÖK, így a választások szervező-tanára is vagyok. Egyrészt kiváló szolgálatot tett a Facebook a szervezési munkálatokban, másrészt öröm volt nézni, hogy "robbant szét" az információ, amikor az internetes kampánycsendet feloldottam:). A pártok saját oldalakkal készültek, azokon megjelent a filmjük, újságuk, programjuk, gyűjtötték a tetszikelőket, staöbbi. Tanulva játszottak!”

„Két tanuló pocskondiázta egyik tanárát közösségi oldalon. A hangnem minősíthetetlenül alpári és durva volt. kérdőrevonásukkor tagadtag majd mikor egyértelműen bebizonyosodott, hogy ők tették jöttek a szülők mentegezni őket így kisebb fejmosással megúszták. A nevetséges büntetés miatt szerintem az erősödött meg bennük és a többi tanulóban hogy nem vészes ilyesmit tenni. Az a benyomásom hogy legfeljebb azon gondolkodtak el milyen módszerrel tudnak felfedhetetlenné válni egy ilyen közösségi oldalon.”

„Pozitív élményeim vannak, a diákok sokszor így érnek el - én is őket -, ha gyorsan szeretnének valamit tudni vagy közölni.”

„Egy iskolában félénk, visszahúzódó lány a közösségi oldalon keresztül felbátorodva olyan kifejezéseket és viselkedést produkált az osztállyal és egy-egy tanulóval szemben, ami komoly feszültséget keltett az osztályban. A gép előtt ülve szinte gátlástalanul mindent meg mert tenni (gondolván ha nem látja a többieket ő védve van és következmény nélkül mindent megtehet). Másik eset: Testnevelés óra előtti este az az egyik tanuló kitalálta, hogy talán nem kellene bemenni a másnapi első testnevelés órára. A többieket is arra buzdította, hogy milyen jó buli lesz, ha a tanárnő egyedül lesz ott, és saját magának tart órát. Volt aki szintén úgy gondolta nem megy be. Az egyik kolléga éppen olvasta ezt a csevegést, és kinyomtatta a bizonyítékot.”

„Kellemes élményeim vannak ezzel kapcsolatban. Kollégáimmal, volt kollégiumi társaimmal, és mostani MA-s osztálytársaimmal is alakítottunk egy-egy csoportot, nincsenek rossz tapasztalataim, nagyon megkönnyíti az infoáramlást, esetleg sok a levelem, de ez két postafiókkal megoldható, és az elért hasznon nagyobb mint az a kis bosszúság a sok levél miatt.”

„Születésnapomra rengeteg jókívánságot kaptam, többségüket német nyelven, majd másnap az egész osztály szünetben felköszöntött, és azt mondták, hogy a facebookról tudják a dátumot - hozzáteszem, hogy problémás gyerekekről van szó.”

„Kritizálták a fényképemet, illetve a tanulókkal való kapcsolattartási módszeremet.”

„Tanulók segítségnyújtása egymásnak a tanulásban.”

„A lányom közösségi oldalon megismert, egy Németországban tanuló kislánnyal ”együtt” készítette el idegen nyelvből a házi feladatot.”

„Egyik diákom szüleivel telefonos elérhetőség hiányában sikerült megbeszélnem egy sürgős problémát. (Az egyik közösségi oldalon chat használatával.)”

„Egy volt tanítványom egy közösségi oldalon keresett meg, és újságolta el, hogy egyetemre jár.”

„Általában, számomra pedagógiailag fontosnak tartott linkeket szoktam ajánlani a diákoknak vagy közösségi oldalon, vagy e-mailben, és az élményeket ezekkel az oldalakkal

kapcsolatosan az órai oktatás keretein belül meg tudjuk beszélni.”

„Nagyon kellemes meglepetés volt, amikor egy volt óvodás növendékem, 40 év után, az IWIW-en elsőként engem keresett meg. Másik régi tanítványom, szintén az említett portálon talált rám sok-sok év után, s szintén az első 10 ismerőse között voltam. Azóta is tartjuk a kapcsolatot. Én is rengeteg, rég a ködbeveszett ismerőst találtam. ”

„Oktatási anyagot küldtünk egymásnak. Tanításhoz szükséges képeket kaptam.”

„Osztályfőnökként a tanórák után is tudok kapcsolatot tartani osztályom tagjaival. A frissen érettségizett diákjaim a facebookon keresztül adtak hírt felvételi sikereikről.”

„A diákjaim számára egyértelművé tettem, milyen kommunikációs formát tartok helyénvalónak a közösségi portálokon. Ebben segítségemre volt a ”Netikett” is, ami az informatika oktatás része, így mintegy a tananyagba csempészsze tudtam az ide vonatkozó viselkedési szabályokról beszélni.”

„Megtud az ember olyan dolgokat a gyerekekről, amit nem is gondolna. Ez persze lehet pozitív és negatív is.”

„Rohanó világban is tudom értesíteni a diákjaimat, amire az iskolában nem volt idő.”

„Az iskola diákjai trágár szavakat használva leveleztek egymással ill. a tanárokról is ily módon kommunikáltak.”

„A diákjaim a hiányzóknak azonnal továbbítják a házi feladatokat, könnyű egymást elérni a neten.”

4.5. Facebook-kutatás 2011

Az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Karának egyetemi tanársegédei, egyben doktórandsz hallgatói, Tóth-Mózer Szilvia és Lévai Dóra 2011-ben egy országos felmérést készített a magyar fiatalok Facebook használati szokásairól.

Kérdőíveiket online a közösségi oldalon terjesztették, ezáltal is az aktív Facebook használókra koncentrálv. Összesen 1493 közoktatásban és felsőoktatásban tanuló diák vett részt így a kutatásban. Ezzel egy időben tanári a tanárok számára is indítottak

kérdőívet, azonban saját bevallásuk szerint, a csekély részvétel miatt ez félbe maradt. [11]

A Soulbook elnevezésű blogon a szerkesztő velük készített interjújukban elmondták, hogy sajnálják, hogy a médiában a címlapokra szinte csak a negatív tapasztalatok kerülnek - gondoljunk itt a tanáraikat zaklató diákokra. Tóth.Mózer Szilvia így nyilatkozott erről:

”A tanár-diák kapcsolatban, az osztályteremben is adódhatnak feszültségek, egy közösségi oldalon természetesen mindez jobban dokumentálódna. Nem gondoljuk, hogy elvárásként fogalmaznánk meg a Facebook oktatásban való hasznosítását, ahogyan nem várható el az sem, hogy a tanár kétnapos osztálykirándulásra vigye a tanítványait. Mindenesetre olyan új platformról van szó, ami megér némi kísérletezgetést [...] Az interneten, és azon belül is a közösségi oldalakon több időt töltenek a fiatalok annál, semmint hogy azt mond hassuk, nem tanulnak itt semmit. Az oktatás inkább valamilyen tudatos irányítása ennek a tanulási folyamatnak. A tanár egyszerűen (új) csatornába tereli azt a kíváncsiságot és figyelmet, ami a fiatalokat az interneten való böngészés közben jellemzi.”

A két doktorandusz kutatásának eredményét megtalálhatjuk több oktatással kapcsolatos honlapon is vagy akár a kutatók saját honlapján. [12]

5. fejezet

Használjuk a felhőt!

A mai gyerekek lehetőségeiktől függően már 9-10 éves kortól aktívan használják az internetet. Ez már az én kérdőíves kutatásomból is látszik. Ennek a káros vagy jótékony hatásaira én nem szeretnék kitérni. Nézzük meg, hogyan telhet egy mai diák átlagos napja! Egy jobb módú család gyermeke reggel iskolába menet okostelefonján megnyitja a Facebook-ot és megnézi, hogy az előző este óta barátai miket osztottak meg a közösségi oldalon. Ezután az iskolába érve informatika vagy más óra keretében használ számítógépet, tabletet (pl.: iPad) vagy éppen CMPC-t. A tanórákon a tanárai egy része előszeretettel használja laptopját és projektor segítségével kivetítse a segédanyagokat az órájához. A diákunk első gondolata az, hogy belépjen a közösségi oldalra. Az óra keretében keresnie kell az interneten vagy épp valamilyen online dokumentumot olvasnia. Eközben ha lehetősége adódik, mobiltelefonjáról belép a közösségi oldalra. A tanítási nap végén hazafelé menet vagy épp hazaérve ismét belép az oldalra és jó eséllyel egész este bejelentkezve marad, nehogy lemaradjon valami számára fontos eseményről, amelyet ismerősei tesznek közzé. Eközben tanul, készül a következő napra, olvas, tv-t néz és vacsorázik, majd lefekvés előtt kijelentkezik. Másnap az egész kezdődik előlről.

Akár tetszik nekünk, akár nem az internet és szolgáltatásai körbevesznek bennünket. Ott van már nem csak a számítógépünkön, hanem a telefonunkban, a tv-nkben és lassan minden elektronikus használati tárgyunkban. El tudjuk kerülni a használatukat? Egyre inkább nem. El tudjuk tőle tiltani a gyermekeinket, diákjainkat? Nem hinném. Érdemes harcolni ellene? Nem! Egyszerűen használjuk fel saját érdekünkben, állítsuk a mi oldalunkra.

Ebben a fejezetben megpróbálom összefoglalni azt, hogy az egyes platformokat, eszközöket mire és hogyan tudjuk felhasználni.

5.1. Tananyag megosztás

Tapasztalataim alapján, Magyarországon a tanárok még igazán kevés esetben osszák meg egymással a saját maguk által készített tananyagokat, feladatlapokat. Minden szaktanárnak van saját maga által készített és bemért feladatlapja, - igen, bemért, hiszen évek óta használja dolgozatírásokra, éveken át módosítgatta, csiszolgatta, míg nem elérte a mai állapotát, - amit viszont valamilyen okból kifolyólag nem oszt meg másokkal. Az internet, a Web2 filozófiája és például maga a Wikipédia is arra tanít minket, hogy a tudás mindenkié. Osszuk meg egymással mindazt a tudást és tapasztalatot, amit mi évek, sőt évtizedek alatt szereztünk meg. Segítsük egymás munkáját. A világ ebbe az irányba tart és szerintem ez csodálatos: a tudás mindenkié! Ebből a célból alakult meg hazánkban évekkel ezelőtt az SDT (a Sulinet Digitális Tudásbázis, tudasbázis.sulinet.hu), amely az elmúlt egy évben egy erős ráncfelvarráson esett át, hogy használata és szolgáltatásai még inkább a tanárok igényeit szolgálja. Ám, ez nem egy egyedi weboldal. A világon évek óta pedagógusok, oktatók milliói használnak hasonló oldalakat, tudásbázisokat. Ezek segítségével megosztanak jegyzeteket, óraterveket, segédanyagokat, sőt még feladatlapokat is. Mindezeket saját élményekkel és tanácsokkal egészítik ki.

Ilyen oldalak például az Amerikai Tanárok Szövetsége és az angol TES által létrehozott sharemylesson.com vagy éppen a pil-network.com. A PIL¹ Network a világ egyik legnagyobb tanár közössége, amelynek mindenki tagja lehet. Érdeemes regisztrálni és kihasználni eme nagyszerű közösségek nyújtotta lehetőségeket. Olyat is találhatunk, mint a teacherspayteachers.com ahol pénzért vehetünk vagy adhatunk el tesztek, óraterveket és egyéb kiegészítőket.

Van egy fogalom, melyet már magam sem tudom, hogy én alkottam-e meg vagy olvastam valahol, de az elmúlt 2-3 évben előszeretettel használtam. Ez nem más, mint a "kognitív fölösleg". Az emberek mindennapi munkájuk, teendőik során tudásuknak, képességeiknek csak egy kis százalékát használják fel. Este munkából hazatérve, vacsora után még sokan a számítógép elé ülnek és Wikipédia bejegyzéseket szerkesztenek vagy épp fórumokon osztják meg véleményeiket, tanácsaikat és ötleteiket másokkal. Ez fölösleg az amit ekkor kiadnak magukból. Hiszen lehet, hogy egy fizikatanárnak nincs lehetősége bizonyos témaköröket tanítani az iskolában, mert egyszerűen nem fér bele a tanmenetbe. De attól még ő szeretne vele foglalkozni és ilyen fórumokon, közösségi média oldalakon keresztül ezt megteheti.

¹ Microsoft Partners in Learning

5.2. Legkedveltebb közösségi oldalak és lehetőségeik

Az interneten számos közösségi média található, melyet használhatunk. Felsorolásomban megpróbálom a legelterjedtebbeket kiemelni, azért mert hiába találunk egy olyan oldalt, ami céljaink elérése érdekében, sokkal jobb lenne, mint például a Facebook, azonban ha a gyerekek nem használják azt nap, mint nap, nem azon "élik életüket", nem fogjuk tudni rávenni őket az aktív használatra.

5.2.1. Facebook

A világ legnagyobb és legelterjedtebb közösségi oldala a facebook.com. Annak ellenére, hogy kezdetben főként a fiatal felnőttek számára alapították, hogy megkönnyítse a kapcsolattartást a barátokkal, családtagokkal és kollégákkal, az elmúlt években kinőtte magát ebből és 13 és 99 év között szinte minden korosztály használja már. Oktatók, tanárok számára is nagyszerű lehetőséget biztosít a létrehozható csoportok és alkalmazások segítségével. Ennek a felhasználásáról későbbiekben részletesen beszélünk.

5.2.2. Youtube

A youtube.com a világ legnagyobb közösségi videó megosztó oldala. Aki valaha is internetezett biztosan ismeri a nevét. A videókban gazdag oldal minden érdeklődési típusú embernek tud érdekes és új dolgot mutatni. Egy kis fantáziával bárki feltöltheti saját maga által készített videóját és pillanatokon belül megoszthatja azt milliókkal. Ezáltal az oktatásban is használható. Lehet, sőt biztos, hogy már eddig is sokan használták ezt ilyen célokra. Feltölthetjük az iskolai rendezvényeken (ünnepi rendezvényekről, színjátszó kör előadásairól) vagy osztály rendezvényeken (kirándulásról, farsangról, szalagavatóról) készült videóinkat. Készíthetünk diákjainkkal egy csoportos projekt keretében egyedi kisfilmeket, melynek elkészítéséhez az osztály összes tagja hozzájárult.

5.3. Osztályfőnökként és szaktanárként

5.3.1. A diákok az ismerőseink?

Ahogy azt a több forrásom is mutatta, előfordulnak olyan helyek, iskolák ahol az iskola korlátozza, vagy épp tiltja a tanárok diákjaival való online kapcsolattartást. Azonban ez biztosan jó gyakorlat? Mint azt mind tudjuk, a tiltás nem mindig célravezető megoldás. Ezzel kapcsolatban és még sok más hasznos információt, tanácsokat olvashatunk a Facebook for Educators (Facebook oktatóknak) című angol nyelvű kiadványban [13] és a facebookfoeducators.com weboldalon. Emellett Bernadette Rego 2009-ben összeállított egy útmutatót tanárok számára, hogy miként használhatják a közösségi oldalakat.

Ahogy azt edublogger.com oldal egyik cikkében [15] is olvashatjuk sokak szerint a Facebook-nak nincs helye az osztályteremben. Ahhoz, hogy ezt a szemszöveget megvizsgálhassuk, felsorolnak néhány érvet amellet, hogy miért is érheti meg a diákokkal "barátkozni" a közösségi oldalakon:

- A diákok és a szüleik nagy része aktív Facebook használó.
- Ha az iskola szabályzata tiltja is az "ismerősnek jelölést", egyes online eszközöket használhatunk anélkül, hogy megsértenénk ezen szabályokat.
- A sok negatív hírrel ellentétben sok beállítási lehetőség áll rendelkezésünkre, amelyek a személyes adatainkat védik ezen oldalakon.
- Példaként állíthatjuk magunkat a diákjaink elé, azzal ahogyan mi viselkedünk ezeken a weboldalakon.

A diákokat ebben a környezetben egy teljesen új fényben vehetjük szemügyre, hiszen megosztanak egymással olyan gondolatokat, képeket és információkat, amiket az iskolában normál körülmények között sosem tudnánk meg. Ez a nyílt közvetlen környezet gyors visszajelzéseknek ad lehetőséget. Ezáltal szinte azonnal választ kaphatunk kérdéseinkre, segíthetjük diákjainkat az iskolán kívül.

Az elballagott diákjainkkal, évekkel később is tarthatjuk a kapcsolatot, ha szeretnénk. Figyelemmel követhetjük életük alakulását. Nem kell 4-5 évet várnunk egy osztálytalálkozóra.

5.3.2. Lehetőségeink egy osztályban

Ahogy azt már az IKT-vel kapcsolatos fejezetben kifejtettem, a TanárBlog szerkesztői által összeállított módszertani anyag [5] nagyszerű kiindulási alapot adhat bármely pedagógusnak, akik szeretnék minél inkább kihasználni az IKT és ezzel együtt az internet nyújtotta lehetőséget. Ők az első lépésként azt ajánlják, hogy egy "virtuális osztálytermet" hozzunk létre, melyben a diákjaink segítségével kierjeszthetjük az iskolai környezetet a világhálóra. Ennek az osztályteremnek a kialakítására több közösségi oldal megfelelő lehet, a jegyzet segítséget nyújt a választásban is. Bár ők több lehetséges helyet is felsorolnak, én mégis leginkább a Facebook-ot tudnám ajánlani. Miért? Szerintem az a legalkalmasabb, amit a legtöbben használnak. Akár tetszik nekünk ez akár nem. Egy zárt Facebook csoportot kell létrehoznunk, melyekbe meghívjuk a diákjainkat.

Nem csak az osztályunknak lehet csoportja. Szaktanárként létrehozhatunk külön csoportokat minden általunk tanított osztálynak vagy épp egy szakkörnek. Például milyen érdekes is lenne egy csoport ahová a rajzszakkörök és a művészetek iránt érdeklődő tanulóink megszathatnák gondolatait, képeket, műveiket.

Nézzünk pár lehetőséget, melyeket a Facebook csoportunk segítségével véghezvihetünk. Én csak ötleteket szeretnék adni, amelyek alapján mindenki a saját és diákjai igényeire szabva továbbgondolhat és megvalósíthat, többet kombinálva együtt használhat.

- Nyelvtanárként alakítsunk olyan csoportot, melyben diákjaink csak egy adott nyelven kommunikálhatnak. Ezzel is segítve a napi nyelvhasználatot és külön értékelní félév végén a csoporton belüli aktivitást. Külföldi cserediák kapcsolatokat is lehetne ez által ápolni.
- Alakíthatunk irodalmi/történelmi vagy bármilyen művészettel kapcsolatos csoportot. Szervezhetünk tanulmányi kirándulásokat, múzeumokba, színházakba. Az ott tapasztalt élményeket a csoporton belül utólag meg lehet osztani, képekkel, élménybeszámolókkal tarkítva.
- Az osztálykirándulások megszervezése mindig rengeteg időt és energiát vesz el egy osztályfőnöktől. A diákok nem tudnak könnyen egyezsége jutni a kirándulás helyével és a megnézendő látványosságokkal kapcsolatban. Ahhoz, hogy ez az előzetes vita ne az osztályfőnöki órák idejét vegye el, a csoportunkon belül szavazások segítségével kontrollált környezetben. Mire a személyes megbeszélésekre kerül sor, már a viták és nézeteltérések rég megoldódhatnak.
- Az iskolai diáknapi alkalmával az osztályok egymással versengenek. Ennek mindig része valamely formájú szórólapok és mini újságok nyomtatása és terjesztése. Mért ne lehetne ez egy "lájkolós oldal"? A diákok úgyis látják, nincs szükség fölösleges papír használatra.
- Egy gazdasági és marketing tagozatos középiskolában dolgozó tanártól - sajnos a nevére már nem emlékszem - hallottam egyszer, hogy náluk a diáknapiokhoz hasonlóan tartanak egy hetet, amikor egy bizonyos terméket az osztályoknak különböző marketing technikai módszerekkel kell eladhatóvá tennie. Ezeknek a módszereknek az utóbbi időkben már elengedhetetlen része – pont, ahogy a való életben - a Facebook-os marketing is.

Ez csak néhány ötlet a Facebook és más közösségi oldalak által nyújtotta lehetőségekből. Aki kedvet érez, és további ötletekre vágyik, használja az onlinecollege.org

oldalon található, "100 mód, ahogy a Facebook-ot használhatnád az osztályteremben" című cikkében. [16]

5.4. Iskola szinten

A Facebook nagyszerű lehetőségeket rejt magában az iskolák vezetősége számára is. Ahogy a tanárok saját osztályuk számára készít csoportot, úgy az iskola készíthet magának oldalt. Fontosnak tartom kiemelni a különbséget, hogy míg a csoporthoz való csatlakozást feltételekhez lehet kötni (pl.: a csoport létrehozójának engedélyeznie kell) addig az oldal megtekintéséhez és az oldalhoz való csatlakozásához csak "lájkolni" kell a felhasználóknak. Egy kattintás és már látják az oldal által közzétett információkat, adatokat (képek, videók, linkek). Mire is használjuk? Részletesen olvashatunk ezekről akár a mashable.com honlapján is. [17] Adok pár tippet én is.

5.4.1. Iskolai bejelentések

Miután valaki csatlakozott az oldalhoz, a falán megjelennek az oldalon közzétett post-ok is. Ezáltal ha fontos bejelentést szeretne tenni az iskola, vagy fel szeretné hívni a figyelmet bizonyos eseményekre, akkor azt itt megteheti.

Néhány példa a teljesség igénye nélkül:

- Változások az iskolában (pl.: házirend)
- Lehetőségek, amiket eddig csak faliújságokon és iskola rádiókban közöltek a diákokkal:
 - Pályázati felhívások
 - Színházi vagy múzeumi túrák
 - Cserediák programok
- Közelgő események és rendezvények részleteinek programjainak megosztása

5.4.2. Visszajelzések

Megkérdezhetjük diákjainkat egy online szavazás keretében, hogy osszák meg velünk véleményüket. Milyen rendezvényt szeretnének, az eddigiek mennyire tetszettek nekik. Mennyire voltak megelégedve egy ünnepség szervezésének minőségével. A nagyvállalatok évek óta használják sikeresen ezt az eszközt, használjuk hát mi is!

5.4.3. Képek és videók megosztása

Töltsük fel az iskola élete és nyüzsgése közben készült képeinket, videó fájainkat. Engedjük, hogy a diákok bejelöljék magukat, kommenteket fűzzenek hozzá. Természetesen bizonyos szintű moderálásra mindig lesz szükség, de ez vele jár. A képek segítenek a szülőknek is, a tájékozódásban, láthatják milyen lehetőségeket kínál az iskola gyermekeiknek.

5.4.4. Iskola promotálása

A mai világban felvételik előtt harcok folynak a diákokért. Minden iskola azt szeretné, ha minél több jó képességű diák jelentkezne hozzájuk. Az oldalon közzétett képek, videók segíthetnek ebben. Ha a diákok látják, mire számíthatnak a leendő iskolájukban sokkal szívesebben jelentkeznek oda. Szervezhetünk nyílt napokat.

Megoszthatjuk a sikerekről szóló adatokat, amik a szülők számára lehetnek izgalmasak, figyelem felkeltőek. Ilyen lehet az iskola diákjainak a versenyeken elért eredményeik vagy az érettségi eredmények és felvételi statisztikák közlése.

5.4.5. Álláshirdetések

A szokásos hivatalos fórumokon kívül itt is kitehetjük, milyen megüresedett állások érhetőek el az iskolánkban. Ha valaki az iskola oldalának híreit böngészi és találkozik egy álláshirdetéssel és rögtön továbbküldheti azt ismerősének, megoszthatja annak falán. Új tehetséges fiatal vagy épp tapasztalt tanárok csábítása minden iskolának érdeke. Egy ilyen Facebook oldal pedig biztosan hirdeti az iskola vezetőségének nyitottságát diákjai, tanárai és az új technológiák, lehetőségek felé.

5.4.6. Házirend bővítése

Érdemes az iskolák vezetőségének átgondolni az iskolai házirend tartalmát. Egészítsük ki a közösségi oldalak használatának szabályaival. Hozzunk szabályokat, amik mind a diákokra, mind pedig az intézmény dolgozóira, a tanárookra is vonatkozik. Ebben részletezhetjük, hogy milyen stílust engedünk meg, miket szabad és mik azok amiket nem tartunk helyénvalónak. Az új szabályokról értesítsük a pedagógusokat, a diákokat és azok szüleit.

A nyíregyházi Eötvös Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium tantestülete a diákok internetes jelenlétét és kommunikációját a házirendben [18] szabályozták. A dokumentum vonatkozó passzusa kimondja, hogy "az elektronikus kommunikáció bármely

formájában (e-mail, SMS, iwiw, Facebook) közzétett információk nem sérthetik az alapvető személyiségi jogokat (tanulók és tanárok esetében egyaránt), illetve az intézmény jó hírét. Ellenkező esetben ez a magatartás szankcionálandó.”

5.5. Összegzés

Ne féljünk hát a közösségi oldalaktól! Az tanárok élete sosem volt ”játék és mese”, ezen pedig az elmúlt két évtizedben a tanári hivatás társadalmi megítélésének határozott romlása nem segített rá. A közösségi oldal egy eszköz, melyet használhatunk jóra és rosszra is. Sok példát sikerült összegyűjtenem mindkettőről, amik remélem segítségül lehetnek az olvasóknak.

A Facebook és társai nem csak a fiataloké. Mindenképp megéri rászánni az időt. Megfelelő attitűddel és egy kis akaraterővel bármi lehetséges.

6. fejezet

Jövőbeni terveim

Az elmúlt két év tapasztalatai azt mutatják, hogy a téma fontosságára egyre többen felfigyeltek és egyre több kutató foglalkozik az állapotok feltérképezésével és a megoldások keresésével. Ez számomra azt bizonyítja, hogy igenis megéri nekem is ezzel foglalkozni. Sok olyan terület van még, ahová szívesen kiterjeszteném kutatásom. Egy sokkal szélesebb kört vizsgálnék - kilépve az egri kistérségből - vagy éppen együttműködve más kutatókkal közös célokat kidolgozhatnánk ki és egymás munkáját segítve érhetnénk el sikereket.

Mint ahogy azt már említettem, nem sikerült megfelelő módon interjúkat és esettanulmányokat készítenem. Szeretnék olyan iskolákat meglátogatni, ahol a helyzet olyan mértékben elfajult, hogy rendőrségi ügy lett a vége, de olyanokat is ahol a közösségi oldalakat be tudták építeni a mindennapokba. Meg lehetne vizsgálni a kiváltó okokat, lehetséges megoldási módokat, esetlegesen hogyan tudták volna az érintettek elkerülni a negatív tapasztalatokat. Ezzel példákat állíthatnánk mindenki elé és mások hibáiból vagy épp sikereiből tanulhatnánk.

Szeretnék kidolgozni olyan megoldásokat, amelyekkel hozzájárulhatok a gyakorló pedagógusok és diákjaik igazán 21. századi munkájához. Gondolok itt arra, hogy a már említett tanári tananyag és jegyzet megosztást népszerűsíteni, az SDT rendszerébe ilyen célú módosítások ajánlásainak kidolgozását. Ezeket jó lenne promotálni és akár a pedagógusképzésben és továbbképzésben nagyobb hangsúlyt adni ennek, és az általános IKT-vel kapcsolatos ismereteiket ilyen irányba bővíteni.

Érdekes és egyben nagy kihívás lenne, személyesen részt venni és tanácsokkal ellátni egy eddig tartózkodó iskola vezetőségét és tanári karát bevezetni az online közösségek világába, felmérni az aktuális helyzetet, kialakítani az iskola közösségi média használati szabályzatát és megfigyelni, hogy az új változások milyen hatással vannak az intézmény

dolgozóira és tanulóira. Programozóként és Informatika tanár szakos hallgatóként nagy rálátásom van az informatikaoktatásra és az infó-kommunikációs eszközök oktatásban játszott szerepére. Láttam elszomorító helyzeteket épp úgy, mint dicséretre méltó, példáulértékű eredményeket. Szeretném, ha az elkövetkezendő években az általam felsorolt problémák száma és előfordulásaik folyamatosan csökkennének, és a helyüket átvennék a jó gyakorlatok.

Irodalomjegyzék

- [1] Kovács Györgyi, Rozgonyi-Borus Ferenc, Az informatika oktatás története, 2001.
<http://www.abax.hu/inlap/>.
- [2] Bauer Béla, Szabó Andrea, Ifjúság2008 Gyorsjelentés, Szociálpolitikai és Munkaügyi Intéze, 2009.
- [3] M. Prensky, Digital Natives, Digital Immigrants, On the Horizon, 2001.
- [4] Ian Jukes, Anita Dosaj, „Understanding Digital Children (DKs), <http://edorigami.wikispaces.com/file/view/Jukes+-+Understanding+Digital+Kids.pdf> 2003.
- [5] Nádori Gergely, Prievara Tibor, TanárBlog - IKT módszertan, 2011,
http://tanarblog.hu/attachments/3192_IKT_modszertan.pdf.
- [6] iot.hu, Közösségi média: a gyerek lelkesedik érte, a közoktatás egyelőre nem kér belőle, 2010,
http://www.iot.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=2163:koezoessegi-media-a-gyerek-lelkesedik-erte-a-koezoktatas-egyelre-nem-ker-belle&catid=145:web20&Itemid=21.
- [7] origo.hu, Törölteti diákjait a Facebookról egy amerikai iskola, 2012,
<http://www.origo.hu/techbazis/20120330-torolteti-diakjait-a-facebookrol-egy-amerikai-iskola.html>.
- [8] Josh Pasek, Eszter Hargittai, Facebook and academic performance: Reconciling a media sensation with data, First Monday, 1. kötet, 2009.
- [9] E. Kolek, Online Disclosure: An Empirical Examination of Undergraduate Facebook Profiles, NASPA Journal, 2008.
- [10] Soulbook, soulbook.blog.hu, 2011,
http://soulbook.blog.hu/2011/09/01/iskolai_teljesitmeny_es_kozossegi_oldal.
- [11] Soulbook, Új Facebook-kutatás magyar diákokról, 2011,
http://soulbook.blog.hu/2011/09/06/uj_facebook_kutatas_magyar_diakokrol.

- [12] Ollé János, Hungarian Educational Research Journal, 2011, <http://herj.hu/2011/07/toth-mozer-szilvia-es-levai-dora-az-oktatasi-es-nevelesi-folyamat-kiterjesztese-online-kozossegi-feluletekre>.
- [13] Linda Fogg Philips, Derek Baird, BJ Fogg, Facebook for Educators, 2011.
- [14] B. Rego, Teacher's Guide to Using Facebook, 2009.
- [15] R. Burt, edublogger.com, 2011, <http://theedublogger.com/2011/05/11/the-why-and-how-of-using-facebook-for-educators-no-need-to-be-friends-at-all>.
- [16] onlinecollege.org, „100 Ways You Should Be Using Facebook in Your Classroom, 2011, <http://www.onlinecollege.org/2009/10/20/100-ways-you-should-be-using-facebook-in-your-classroom>.
- [17] mashable.com, 26 04 2011. <http://mashable.com/2011/04/26/facebook-for-schools>, 2011.
- [18] Eötvös Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium, 2011, <http://eotvos.nyf.hu/dokumentumok/alapdokumentumok>.